

Werkplan BMS 2012

Vastgesteld in de Bestuursvergadering van 26-10-2011

1. Inleiding

De missie van de Stichting BMS is het bevorderen van het opleiden van medische en medisch gerelateerde professionals in Noord-Brabant. De achterliggende visie is dat zélf opleiden een noodzakelijke voorwaarde is om te kunnen voorzien in de eigen regionale behoefte aan dit soort professionals. De vorm waarin dit in de afgelopen acht jaar is gebeurd is een netwerk van samenwerkende instellingen: zorginstellingen en onderwijsinstellingen. Tevens wordt samengewerkt met een groot aantal externe instellingen: UMC's, opleidingsinstituten voor huisartsen, jeugdartsen en specialisten ouderengeneeskunde, alsmede kennisinstituten. Deze doelstelling van de BMS is in de afgelopen acht jaar bij de meeste medische opleidingen gerealiseerd, de betreffende activiteiten zijn uitstekend geborgd bij de betreffende opleidingsziekenhuizen en opleidingsinstellingen, waardoor verdere activiteiten van de BMS zelf op dit vlak grotendeels beëindigd kunnen worden.

De BMS heeft enkele jaren geleden het initiatief genomen voor een Innovatieprogramma Zorgonderwijs 2.0. Dit Innovatieprogramma past uitstekend in de Agenda van Brabant:

- zorgaanbod en zorgopleidingen aanpassen bij een zich wijzigende zorgvraag;
- zorgcliënt centraal en in verband daarmee leren relationeel werken;
- als zorgprofessional gebruik leren maken van technologie en slimme zorg;
- taakverschuiving naar nieuwe functies en beroepen in de zorg;
- nauwe samenwerking tussen zorginstellingen en opleidingen, Zorgacademies.

De BMS heeft hierin een initiërende en coördinerende rol vervuld, zowel intern als extern. Zulks in samenwerking met de Provincie Noord-Brabant en met de Provinciale Raad Gezondheid. De uitvoering van de verschillende deelprogramma's ligt, conform de BMS-werkwijze, bij de in het programma participerende zorg- en onderwijsinstellingen.

2. Lange termijn doelstellingen

- a. De uitvoering van de verschillende deelprogramma's van het Innovatieprogramma Zorgonderwijs 2.0 zijn organisatorisch en bestuurlijk geborgd in Zuidoost- en Midden-Brabant.
- b. De financiering van het Innovatieprogramma Zorgonderwijs 2.0 is gezekerd.
- c. De pilotfase van het Innovatieprogramma Zorgonderwijs 2.0 is gerealiseerd. Dat betekent:
  - een Zorgacademie in Tilburg met als speciaal aandachtsgebied de Zorgcliënt 2.0;

- een Zorgacademie in Eindhoven met als speciaal aandachtsgebied Zorg en technologie;
  - de incorporatie van Zorgfuncties 2.0 in de reguliere programma's van MBO- en HBO-opleidingen.
- d. De resultaten van het Innovatieprogramma Zorgonderwijs 2.0 zijn verspreid naar andere regio's binnen en buiten Brabant. Er zijn vervolgprojecten gestart in West-Brabant en Noordoost-Brabant.
- e. De jeugdartsopleiding op de locaties Tilburg en Eindhoven is geborgd.
- f. De opleiding voor specialist ouderengeneeskunde op de locatie Tilburg is geborgd.
- g. Er is elk jaar een aanbod van tenminste 10 disciplineoverstijgende cursussen voor aios. Er is sprake van voldoende deelnemers en een goede spreiding over de verschillende Brabantse opleidingsziekenhuizen. Het programma voor intervisie en coaching functioneert.

In de volgende paragrafen worden de verschillende lange termijn doelstellingen uitgewerkt voor het jaar 2012.

3. Doelstellingen 2012

3.a. Innovatieprogramma Zorgonderwijs 2.0

De BMS heeft in samenwerking met een groot aantal partners uit zorg en onderwijs in 2010 en 2011 een Innovatieprogramma Zorgonderwijs ontwikkeld. Het programma is positief ontvangen. Het bestaat uit 5 deelprogramma's:

1. Zorgacademie Eindhoven
2. Zorgacademie Tilburg
3. Zorgcliënt en relationeel werken
4. Zorg en technologie, opleiden voor 'slimme zorg'
5. Nieuwe functies in de zorg

Voor het Innovatieprogramma Zorgonderwijs is op verzoek van OCW een businesscase geschreven, met een totale begroting van ongeveer € 30 miljoen. Gelet op de staat van de rijksfinanciën valt het niet te verwachten dat de gevraagde rijksbijdrage van € 20 miljoen in de komende jaren gehonoreerd zal worden. Daarom zal nu ook meer dan in het verleden aandacht besteed moeten worden aan de politieke lobby, samen met de Provincie Noord-Brabant. Er wordt ook contact opgenomen met de een aantal zorgverzekeraars over een mogelijke bijdrage voor onderdelen van het programma. En tenslotte zullen met behulp van een deskundige de verschillende Europese mogelijkheden bekeken worden.

Inmiddels zijn verschillende partijen in 2011 begonnen met de uitvoering van deze 5 deelprogramma's, daarbij voortbouwend op eerdere activiteiten en resultaten.

- Het programma Zorgacademie Eindhoven wordt getrokken door het ROC Eindhoven, in samenspraak met de Zuidoost-Brabantse VVT-instellingen en de Eindhovense ziekenhuizen. Fontys Hogescholen levert eveneens een substantiële bijdrage.
- Het programma Zorg en technologie wordt uitgevoerd door het ROC Eindhoven, in samenwerking met Fontys Hogescholen, de Zuidoost-Brabantse VVT-instellingen en partners uit het bedrijfsleven.
- Het programma Zorgacademie Tilburg wordt getrokken door het ROC Tilburg, in samenspraak met het Zorgnetwerk Midden-Brabant en Transvorm.
- Het programma Zorgcliënt en relationeel werken wordt momenteel vooral uitgevoerd binnen het ROC Tilburg, met medewerking van het Expertisecentrum Familiezorg.
- In het programma Nieuwe zorgfuncties ligt momenteel de nadruk op de eerste lijn, in het bijzonder de functies van POH Somatiek, POH GGZ en doktersassistente. Er is een project gestart door Robuust en de Stichting KOH, gericht op afstemming tussen zorggroepen en andere instellingen in de eerste lijn enerzijds en de opleidingsinstellingen in het MBO en HBO anderzijds.

Borging in Zuidoost-Brabant en Midden-Brabant

De vraag ligt nu voor hoe de verschillende deelprogramma's in de komende jaren het best geborgd kunnen worden. Nu de nadruk duidelijk komt te liggen op het (sub)regionaal niveau (Midden-Brabant, Zuidoost-Brabant) lijkt het een logische stap om ook op dat niveau te organisatorische en bestuurlijke verankering te zoeken. Dat is ook het niveau waarbinnen de arbeidsmarkt in de betreffende functies functioneert. Het is tevens het niveau waar zorg- en onderwijsinstellingen elkaar het gemakkelijkst ontmoeten. Voorwaarde is dat er op dit regionale niveau organisaties of netwerken functioneren die voldoende substantie en bestuurlijke kracht hebben om hierin coördinerend op te treden.

In Zuidoost-Brabant is Brainport sinds jaar en dag zo'n organisatie. Binnen Brainport functioneert Brainport Health Innovation, met een missie op het gebied van innovatie in de zorg. Alle grote zorg- en onderwijsinstellingen in de regio Eindhoven e.o. zijn hierbij aangesloten. Brainport Health Innovation heeft de ambitie hier ook het zorgonderwijs in te betrekken. Hiertoe wordt binnenkort het programma Slimmer Leven 2020 opgestart. De deelprogramma's Zorgacademie Eindhoven en Zorg en technologie passen hier naadloos in. Verkennende gesprekken met Brainport Health Innovation wijzen uit dat men daar graag

bereid is om deze programma's onder zijn hoede te nemen en daarbij gebruik te maken van de expertise van de BMS.

In Midden-Brabant is een organisatie met een vergelijkbare missie actief, Midpoint Brabant. Midpoint heeft onlangs een op de zorg gericht programma, Care Avenue, gelanceerd. Er is daarvoor sinds enkele maanden ook een kwartiermaker aangetrokken. De Care Avenue kent 4 programmalijnen:

- Arbeidsmarkt en Opleiden
- Chronische zorg en campusvorming
- Zorginnovatie
- Zorgcliënt en omgeving

De deelprogramma's Zorgacademie Tilburg en Zorgcliënt passen hier naadloos in. Midpoint-Care Avenue heeft nauwe banden met het Zorgnetwerk Midden Brabant (ZNMB). Nagenoeg alle zorginstellingen (cure en care) in Midden Brabant zijn lid van het ZNMB. Onlangs heeft het ROC Tilburg voor het ZNMB de plannen voor een Zorgacademie gepresenteerd. Het ZNMB heeft besloten dit initiatief min of meer onder zijn hoede te nemen. Met de kwartiermaker van Care Avenue zijn eerste verkennende gesprekken gevoerd over de mogelijkheid om de deelprogramma's Zorgacademie Tilburg en Zorgcliënt daar onder te brengen. Daar is van zijn kant positief op gereageerd.

In Midden Brabant is tevens Transvorm gevestigd. Transvorm levert thans al een bijdrage aan de ontwikkeling en verspreiding van het Innovatieprogramma Zorgonderwijs. Transvorm heeft aangegeven een rol te willen spelen bij de verdere uitbouw van het Innovatieprogramma.

Ontwikkelingen elders in Brabant

Het Innovatieprogramma Zorgonderwijs heeft momenteel vooral Eindhovense en Tilburgse deelprogramma's. Daarvoor zou onderbrenging bij Brainport en Midpoint een goede en passende oplossing zijn (waarbij Brainport Health Innovation op dit moment al een sterke organisatie vormt en Midpoint Care Avenue zich nog grotendeels moet bewijzen). Bedacht moet worden dat er in andere regio's in Brabant soortgelijke ambities bestaan (vaak nog op kleinere schaal en in een ander ontwikkelingsstadium).

Te noemen is in de eerste plaats Noordoost-Brabant, waar zowel het Jeroen Bosch Ziekenhuis als Avans Hogeschool reeds verschillende projecten op het gebied van innovatie van zorgonderwijs hebben geëntameerd. Net zoals in Eindhoven en Tilburg gaat het in deze regio om een combinatie van vorm (samenwerking tussen zorg- en onderwijsinstellingen in een Zorgacademie-achtige setting) en inhoud. Hiervoor kiest men in deze regio voor het thema Food, Pharma en Lifestyle. Dat thema zou uitstekend passen bij de in Eindhoven en

Tilburg ontwikkelde thema's. Het voorziet bovendien in een lacune, met aandacht voor preventie. Mogelijk kunnen de ROC's in deze regio (Koning Willem I College in 's-Hertogenbosch en De Leijgraaf in Oss/Veghel/Uden) hierbij aansluiten. Er is tenslotte ook in deze regio een netwerkorganisatie, de 5-Sterrenregio, die hierin een (met Brainport en Midpoint vergelijkbare) rol zou kunnen spelen.

Voorts West-Brabant, waar iets soortgelijks aan de orde is met het Amphia Ziekenhuis en opnieuw Avans Hogeschool. In de care sector is hier o.a. Surplus en de Kruisvereniging West-Brabant (project wijkzuster) actief op het gebied van zorgopleidingen. Maar ook Thebe heeft belangstelling.

Coördinatie?

Hoewel de uitwerking per (sub)regio verschillend kan zijn, de missie en onderliggende visie van deze programma's is dezelfde. Het gaat in alle gevallen om vorm en inhoud. Qua vorm is de nauwe samenwerking tussen zorginstellingen (cure én care, eerste én tweede lijn) en onderwijsinstellingen (van VMBO tot HO) in een specifieke regio een overal terugkerend element. Wij gebruiken daarvoor het begrip Zorgacademie. Qua inhoud worden verschillende accenten gelegd: in Zuidoost-Brabant zorg en technologie, in Midden-Brabant zorgcliënt en relationeel werken en in Noordoost-Brabant lifestyle en preventie. Deze thema's zijn alle te relateren aan een gemeenschappelijke visie, waarin de zorgcliënt als actor centraal staat. Innovatie van zorgonderwijs moet erop gericht zijn om zorgprofessionals zó op te leiden dat ze zorgcliënten over de volle breedte in die rol kunnen ondersteunen en versterken. Die gemeenschappelijke visie en vorm zijn de kern van het Innovatieprogramma Zorgonderwijs. Het is daarom wenselijk dat er ook bij een verdere doorontwikkeling van de plannen op (sub)regionaal niveau enige afstemming en coördinatie plaats vindt.

3.b. Bevordering van het opleiden van medische professionals

Sedert de start van de BMS in 2004 is er op het gebied van de medische opleidingen aanzienlijke vooruitgang geboekt. Door de in de BMS samenwerkende opleidingsziekenhuizen worden jaarlijks honderden co-assistenten op ruim 250 co-assistentplaatsen opgeleid. Er zijn ongeveer 400 opleidingsplaatsen voor medisch specialisten. Het aantal opleidingsplaatsen voor de huisartsopleiding is aanzienlijk (ongeveer 150). Ook in de medisch gerelateerde opleidingen zijn de nodige resultaten geboekt.

Het merendeel van deze opleidingen is goed geborgd bij de betreffende opleidingsziekenhuizen en opleidingsinstellingen. Deze doelstellingen van de BMS zijn in dat opzicht bereikt, verdere activiteiten van de BMS zelf op dit terrein zijn niet meer nodig en kunnen dan ook beëindigd worden.

De BMS zal zich wel bezig houden met die medische opleidingen die niet binnen de muren van de opleidingsziekenhuizen worden uitgevoerd. Het betreft hier vooral de opleiding van specialisten ouderenzorg en van jeugdartsen. Er zijn ongeveer 30 opleidingsplaatsen voor jeugdartsen in de regio. Sinds kort worden er ook weer specialisten ouderengeneeskunde opgeleid.

3.c. Opleiden jeugdartsen

Wat de opleiding van jeugdartsen betreft heeft de BMS in samenwerking met TNO Leiden een extra opleidingsfaciliteit in Zuid-Nederland gecreëerd. Het huidige aanbod aan jeugdartsen is onvoldoende om aan de vraag te voldoen. Daarom blijven extra opleidingsinspanningen gewenst. Er zijn nu ongeveer 30 opleidingsplaatsen in onze regio, in Tilburg (St. Elisabeth Ziekenhuis) en in Eindhoven (Catharina ziekenhuis).

De BMS levert ook een bijdrage aan de organisatie van de na- en bijscholing van jeugdartsen in onze regio.

3.d. Opleiden specialisten ouderengeneeskunde

De opleiding specialisten ouderengeneeskunde (de vroegere verpleeghuisartsen) vergt bijzondere aandacht. De BMS werkt hier samen met het betreffende opleidingsinstituut van het Radboud MC. Het aantal aanmeldingen voor deze opleiding is niet alleen in Nijmegen maar ook elders in Nederland, dramatisch teruggelopen. Dat is zeer verontrustend, het zal de Brabantse V&V-instellingen voor grote problemen plaatsen met het aantrekken van voldoende gekwalificeerde artsen. Daarom onderneemt de BMS samen met de Nijmeegse opleiding en samen met de medische diensten van een groot aantal Brabantse V&V-instellingen verschillende activiteiten om dit tij te keren. Er is een imagocampagne gestart, gericht op co-assistenten en beginnende artsen. Er is een aanbod ontwikkeld voor keuze co-schappen voor de verschillende medische faculteiten die in Brabant actief zijn. En sedert 2011 functioneert er weer een opleidingsgroep van de Nijmeegse opleiding, die een deel van die opleiding in Brabant (Tilburg, De Wever) volgt. Dit alles dankzij door de BMS gesteunde en gefinancierde ondersteuning en coördinatie.

3.e. Disciplineoverstijgende cursussen en coaching voor aios

Er wordt steeds meer gebruik gemaakt van de door de BMS aangeboden disciplineoverstijgende cursussen voor aios en andere beginnende medische professionals. Deze cursussen hebben betrekking op algemene competenties. Het aantal deelnemers

groeit gestaag en is steeds meer gespreid over de verschillende opleidingsziekenhuizen. In 2012 zullen de cursussen die in de afgelopen jaren in een behoefte bleken te voorzien opnieuw aangeboden worden. Voor het merendeel van deze cursussen zal accreditatie worden aangevraagd. Tevens zal met de leerhuizen van de verschillende opleidingsziekenhuizen overlegd worden of en welke behoefte er bestaat aan nieuwe cursussen en trainingen.

Ook de vraag naar het aanbod aan begeleide intervisie, supervisie en coaching voor aios groeit. Ook hier is sprake van een bredere spreiding. Dit aanbod zal ook in 2011 gehandhaafd worden.

Het is de bedoeling om in 2012 het huidige arrangement, waarbij de BMS de kosten voor eigen rekening neemt voor deelnemers die verbonden zijn aan een bij de BMS aangesloten instelling, te handhaven. Er is ook belangstelling van externe partijen (UMC St. Radboud, TUE, Tempo Team). Deze betalen kostendekkende tarieven. Na 2012 zal er voor deze cursussen zo mogelijk gewerkt worden met een nieuw businessmodel, waarbij alle kosten gedekt worden uit kostendekkende tarieven voor de deelnemers of hun organisaties.

4. Reorganisatie BMS

Indien gekozen wordt voor een (sub)regionale borging van het Innovatie-programma Zorgonderwijs op (sub) regionaal niveau van Brainport en Midpoint, zoals hierboven geschetst, kan de rol van de BMS hierin in 2012 worden aangepast. De meeste activiteiten m.b.t. het Innovatieprogramma Zorgonderwijs kunnen worden overgedragen. De BMS wil zijn rol in de richting van de Provincie Noord-Brabant graag blijven vervullen. Daarnaast zal ook zorgen voor continuering in de regio van een aantal medische opleidingen, in het bijzonder de opleiding van jeugdartsen en specialisten ouderengeneeskunde en het cursusprogramma voor aios en overige medische professionals. En dat alles tegen lagere kosten dan in de huidige opzet.